

**INBRENG BETREFFENDE DE VOORGESTELDE
STANDAARDVERPAKKINGEN VOOR SIGARETTEN
EN SHAGTABAK IN NEDERLAND**

Reactie van Forest EU op de openbare consultatie

Contactpersoon: Guillaume Périgois – gp@forestonline.eu

**Forest EU - Organisatie voor de vrijheid om te genieten van het recht om tabak te roken in de
Europese Unie**

Square de Meeûs 35, 1000 Brussel, België

Tel.: +32 2 895 36 12 – Email: contact@forestonline.eu – <http://forestonline.eu/>

Register voor belangenvertegenwoordigers van de Europese Commissie: identificatienummer
[557563826416-83](#)

Wat van belang is voor tabaksgebruikers

Forest is een lobbygroep die rokers informeert over de kwesties die hen aangaan en die met belanghebbenden in gesprek gaat, zodat in het besluitvormingsproces rekening wordt gehouden met de standpunten van geïnformeerde volwassenen. Sinds 1979 is Forest de belangrijkste stem van tolerante niet-rokers en tabaksgebruikers die ervoor kiezen om te roken.

Omdat volwassenen die zich bewust zijn van de gezondheidsrisico's moeten kunnen kiezen voor een legaal product zonder buitensporige regelgeving, voert Forest EU campagne tegen excessieve regelgeving, waaronder een uitgebreid rookverbod en onnodige inmenging van de overheid in het persoonlijke leven en de privé-omgeving, zoals een verbod op het tentoonstellen van tabak, standaardverpakkingen van tabak en andere maatregelen die bedoeld zijn om de keuzevrijheid voor volwassen consumenten te beperken.

Door te reageren op deze consultatie, wil Forest EU de Nederlandse regering informeren over haar analyse van standaardverpakkingen, de onbedoelde gevolgen ervan en het gebrek aan voordelen voor de volksgezondheid die deze tabaksontmoedigingsmaatregel waarschijnlijk heeft opgeleverd in de landen die deze maatregel hebben ingevoerd, met name Australië en Frankrijk.

Forest EU wordt gesteund door de Confederation of European Community Cigarette Manufacturers (CECCM), waarvan Japan Tobacco International (JTI), British American Tobacco (BAT) en Imperial Brands PLC (IMB) en de leden van de European Smoking Tobacco Association (ESTA) lid zijn. Ons jaarlijkse budget in 2019 bedraagt € 165.000. Forest EU heeft een onafhankelijke organisatiestructuur en is pleitbezorger voor de consument, niet voor de tabaksindustrie. Forest EU accepteert dat er ernstige gezondheidsrisico's verbonden zijn aan het roken van tabak en bevordert of stimuleert dit niet. Een uitgebreid overzicht van onze doelstellingen is te vinden op onze website <http://forestonline.eu/about>

Samenvatting

Forest EU is fel tegen de invoering van standaardverpakkingen voor tabaksproducten:

1. Standaardverpakkingen lijken niet te werken: er is geen hard bewijs dat de invoering ervan voordelen heeft voor de volksgezondheid;
2. Standaardverpakkingen lijken negatieve gevolgen te hebben voor consumenten die zich bewust zijn van de gezondheidsrisico's van roken en ervoor kiezen een legaal product te kopen en te roken;
3. In plaats van standaardverpakkingen te introduceren, zou de Nederlandse overheid zich moeten richten op strategieën die aantoonbaar het roken door minderjarigen verminderen.

Wat is uw reactie op het voornemen om standaardverpakkingen voor sigaretten en shagtabak te introduceren om een rookvrije generatie te realiseren?

1. Standaardverpakkingen werken niet: er is geen hard bewijs dat de invoering ervan voordelen heeft voor de volksgezondheid

De door de Nederlandse autoriteiten voorgestelde maatregelen in verband met het gestandaardiseerde uiterlijk van tabaksverpakkingen zullen waarschijnlijk niet bijdragen tot een vermindering van het aantal rokers onder zowel volwassenen als jongeren. In de landen die een gestandaardiseerde verpakking van tabaksproducten hebben ingevoerd, lijkt de maatregel de volksgezondheid niet te hebben verbeterd.

Australië was het eerste land ter wereld dat in december 2012 standaardverpakkingen van tabaksproducten heeft ingevoerd, met de bedoeling om de afname van het aantal rokers te versnellen.

Lobbygroepen voor tabaksontmoediging stellen vaak dat standaardverpakkingen de *aantrekkingskracht* van tabaksverpakkingen in Australië mogelijk hebben verminderd. Maar dit betekent niet dat standaardverpakkingen op zich, of zelfs in combinatie met ander restrictief beleid, het *rookgedrag* hebben veranderd en hebben geleid tot een *daling* van het aantal rokers in het land, wat het hoofddoel van een dergelijke maatregel zou moeten zijn.

Integendeel, vijf jaar na de invoering van de maatregel blijkt uit gegevens van de Australische overheid dat de maatregel niet heeft bijgedragen aan de afname van het aantal rokers in het land:

“Terwijl de rookcijfers op de lange termijn een neerwaartse trend vertonen, is voor het eerst in meer dan twee decennia het dagelijkse rookpercentage de afgelopen drie jaar (2013 tot 2016) niet significant gedaald”.¹

Omdat deze maatregel geen gezondheidsvoordelen kan aantonen, zijn standaardverpakkingen dus niet gerechtvaardigd.

Een belangrijke doelstelling van de Australian Plain Packaging Act van 2011 was het beïnvloeden van de prevalentie van roken onder minderjarigen. Het is dan ook zorgwekkend om vast te stellen dat in Zuid-Australië² de prevalentie van roken onder rokers van 15 jaar en ouder zelfs is toegenomen tot 16,5% in 2017.³

---

¹ Te lezen op: <https://www.aihw.gov.au/reports/illicit-use-of-drugs/ndshs-2016-key-findings/contents/highlights-from-the-2016-survey>, zie “Highlights from the 2016 survey”.

² Te lezen op: https://www.sahmri.org/m/downloads/Key_Smoking_Statistics_for_SA_2017_-_April_2018.pdf

³ Te lezen op: <https://www.9news.com.au/national/smoking-rates-rise-south-australia/cb99f1a3-b7c6-4bb1-968c-db84091d13b6>

Frankrijk volgde Australië en introduceerde in 2017 standaardverpakkingen voor tabaksproducten.

Zoals de Franse autoriteiten hebben aangegeven, is de hoeveelheid sigaretten die in 2017 naar detailhandelaren is verzonden, in het algemeen ongewijzigd gebleven (- 0,7%), terwijl de hoeveelheid shagtabak met 5,1% is gedaald als gevolg van aanzienlijke belastingverhogingen in februari en november 2017.⁴

De Franse minister van Volksgezondheid, Agnès Buzyn, erkende tijdens een parlementair debat over de wet op de financiën van de sociale zekerheid dat het niet lukt om het roken in Frankrijk terug te dringen door middel van standaardverpakkingen. De minister zei dat standaardverpakkingen “rokers er niet toe brengen te stoppen met roken”. Zij voegde eraan toe dat zij niet wist of de invoering van standaardverpakkingen in Frankrijk “effectief is geweest in het voorkomen dat jongeren gaan roken”⁵.

Omdat deze maatregel in Australië en Frankrijk geen enkel gezondheidsvoordeel kan aantonen, zijn standaardverpakkingen ook in deze landen ongerechtvaardigd.

Aangezien het Nederlandse voorstel voor standaardverpakkingen vergelijkbaar is met de gestandaardiseerde verpakkingsmaatregelen die in Australië en Frankrijk zijn ingevoerd, **is er geen reden om aan te nemen dat het Nederlandse voorstel voor standaardverpakkingen zal bijdragen tot een vermindering van het roken in Nederland.**

2. Standaardverpakkingen zouden negatieve gevolgen hebben voor consumenten die zich bewust zijn van de gezondheidsrisico's van roken en ervoor kiezen om een legaal product te kopen en te roken

In plaats van individuen meer macht te geven en mensen meer vrijheid en controle over hun eigen leven te geven, zou de introductie van standaardverpakkingen **volwassenen** die ervoor kiezen om tabaksproducten te kopen en te roken, **stigmatiseren**.

Standaardverpakkingen zouden ook een bepaald soort innovatie afremmen, omdat de materie, vorm, grootte en het uiterlijk van tabaksproducten voor alle merken hetzelfde zouden zijn. Een standaardverpakking zou derhalve **de keuze van de consument beperken**, doordat het bijna onmogelijk zou worden om producten en merken van elkaar te onderscheiden.

In Australië bijvoorbeeld is het marktaandeel van laaggeprijsde sigaretten tussen 2011 en 2016 verdubbeld (van 29% tot 60%) ten koste van middel- en hooggeprijsde sigaretten (van 19% tot 10%), omdat mensen overstappen op goedkopere sigaretten⁶. Het effect op de keuze van de consument kan aanzienlijk zijn, omdat sommige merken vrijwel zeker van de markt zullen verdwijnen. Het is ook vanuit economisch perspectief twijfelachtig omdat een goed

⁴ Te lezen op: https://www.ofdt.fr/ofdt/fr/tt_17bil.pdf

⁵ Te lezen op: <http://www.assemblee-nationale.fr/15/cri/2017-2018/20180075.asp>, zie “le paquet neutre n’a donc pas fait diminuer la vente officielle de tabac. Nous ne disposons pas d’une typologie de ceux qui continuent de fumer et ne savons donc pas si le paquet neutre a été efficace pour empêcher les jeunes d’entrer dans le tabagisme – j’attends à ce sujet les données des observatoires.”

⁶ Te lezen op: <https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/uk/pdf/2017/04/Australia-illicit-tobacco-Report-2016.pdf>, zie pagina 11

functionerende markt voor consumptiegoederen afhankelijk is van duidelijk gedifferentieerde merken met een verschillende prijspositionering.

Een standaardverpakking zou de **illegale handel** stimuleren en daardoor de overheidsinkomsten doen afnemen. Door in feite een handleiding voor namakers op te stellen, kan dit potentieel leiden tot meer georganiseerde misdaad en criminele activiteiten. De maatregel zou een ongecontroleerde, ongereguleerde, niet-verantwoordingsplichtige markt creëren die de wettelijke controles omzeilt, ook waar en aan wie tabak wordt verkocht en, wat belangrijk is, ook aan minderjarigen: criminelen houden zich niet aan leeftijdsbeperkingen. In Australië bijvoorbeeld is het marktaandeel van illegale tabak nu 20% hoger dan vóór 2012⁷.

Aangezien tabak een legaal product is, mag de wet geen buitensporige regelgeving opleggen aan consumenten die de gezondheidsrisico's kennen en niet willen stoppen
Standaardverpakkingen zijn een de-normalisatie van tabaksproducten. Door het product te stigmatiseren, verbannen overheden de gebruiker ook uit de gewone samenleving.

3. In plaats van een gestandaardiseerde verpakking te introduceren, zou de Nederlandse regering zich moeten richten op strategieën die aantoonbaar het roken door minderjarigen verminderen.

Het Europese publiek is in overgrote meerderheid van mening dat de standaardverpakkingen van tabaksproducten geen oplossing zijn om het roken onder jongeren te verminderen. Volgens een onderzoek van Populus uit 2018⁸ denkt slechts 3% van de EU-burgers dat de invoering van standaardverpakkingen voor tabaksproducten de meest effectieve oplossing is om het percentage jongeren dat rookt te verminderen, veel lager dan het verplichte onderwijs in scholen aangaande de gezondheidsrisico's van roken (52%), strengere straffen voor winkeliers die tabak aan kinderen verkopen (23%) en een verbod voor volwassenen om sigaretten te kopen voor kinderen (9%).

Meer in het bijzonder moet de aandacht van de overheid verschuiven naar het volgende:

- Er kunnen gerichte onderwijsprogramma's nodig zijn op scholen om ervoor te zorgen dat kinderen zich vanaf jonge leeftijd bewust zijn van de risico's van roken;
- De tabaksaccijnzen kunnen worden verlaagd om de vraag naar sigaretten op de zwarte markt te verminderen;
- Er zouden strengere straffen kunnen worden ingevoerd voor degenen die sigaretten aan kinderen verkopen;

Afgezien van het ernstige probleem van het percentage minderjarigen dat rookt, zou de overheid ook het volgende kunnen doen:

- Het recht van volwassen rokers respecteren om weloverwogen keuzes te maken met betrekking tot het roken van een legaal product;

⁷ Te lezen op: <https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/uk/pdf/2017/04/Australia-illicit-tobacco-Report-2016.pdf>

⁸ Te lezen op: <http://forestonline.eu/wp-content/uploads/2018/11/Forest-EU-Populus-%E2%80%93-Attitudes-towards-tobacco-policies-in-the-EU.pdf>

- Het effect evalueren van de bestaande tabaksontmoedigingsmaatregelen in Nederland op basis van feitenmateriaal.

De inhoud van dit document geeft alleen de mening van de auteur weer en het is zijn/haar eigen verantwoordelijkheid; het kan niet worden beschouwd als een weergave van de mening van een andere organisatie. Dit document moet in zijn geheel zorgvuldig worden bestudeerd. De individuele antwoorden van Forest EU dienen niet los van het volledige antwoord te worden gelezen. Forest EU aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor het gebruik dat kan worden gemaakt van de informatie die het document bevat.